

Professionalisering Passend Onderwijs

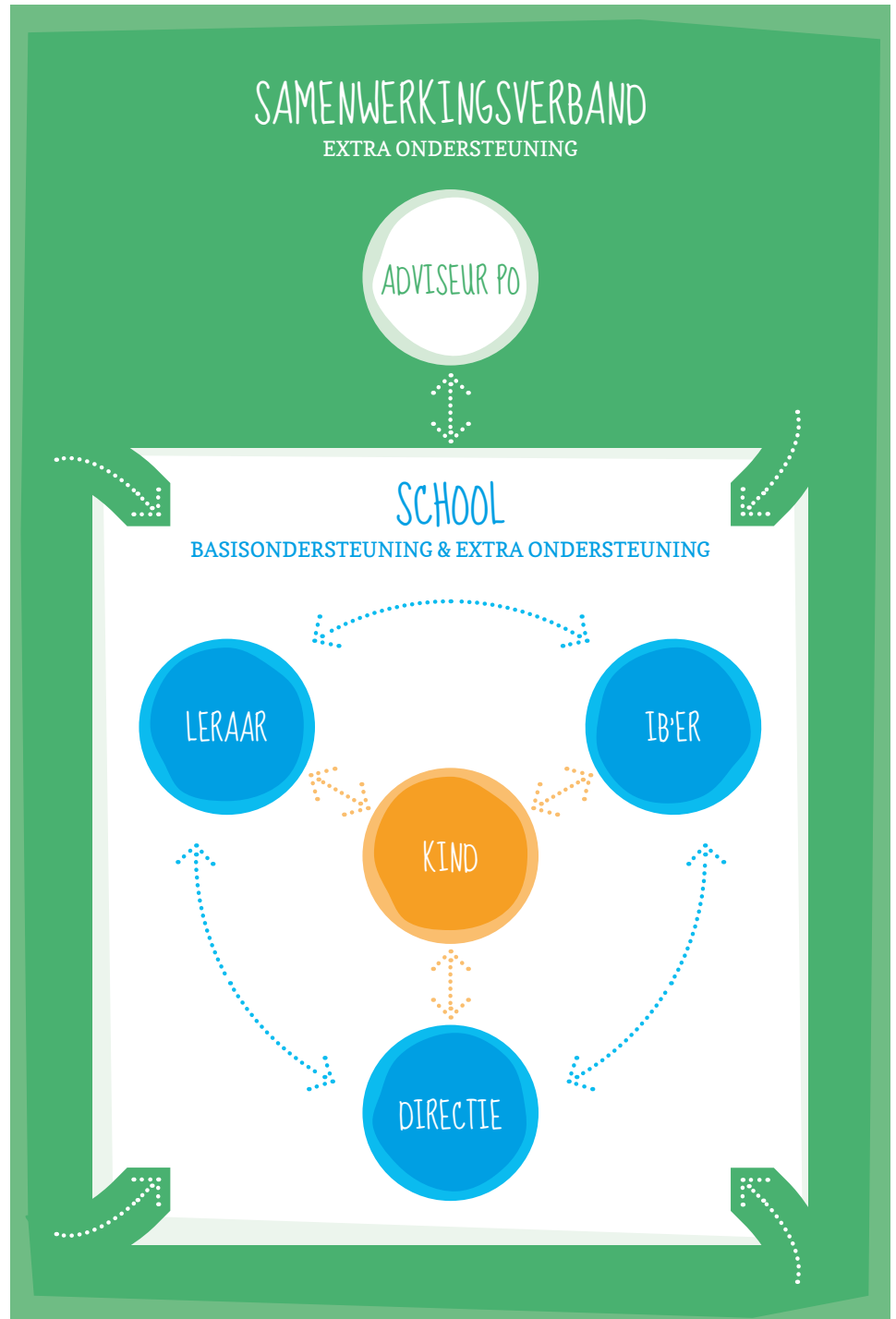
Voor elke leerling zo goed mogelijk onderwijs – dat is het doel van passend onderwijs. We gaan daarbij uit van de mogelijkheden van een kind en hoe die zo goed mogelijk kunnen worden ontwikkeld. Het samenwerkingsverband Stichting Passend Primair Onderwijs Haaglanden (SPPOH) wil alle betrokken actoren rondom leerlingen zo goed mogelijk ondersteunen om passend onderwijs vorm te geven. Een van de manieren om dit te doen is het organiseren van een breed scholingsaanbod voor leraren, intern begeleiders, directies en het management van de scholen.

Deze publicatie biedt een overzicht van de mogelijkheden.

SPPOH | Stichting Passend Primair Onderwijs Haaglanden

Ieder kind een kans!

De professionalisering is gericht op alle actoren (cirkels) die zich rond het kind bevinden: leraren, intern begeleiders en directies.

Basisondersteuning en interventies

Aan de basis van Passend Onderwijs staat de basisondersteuning die de school biedt. Binnen deze basisondersteuning zijn er interventies die de school moet kunnen bieden. De professionalisering is er op gericht deze te versterken. Hieronder een overzicht van de interventies.

PREVENTIEVE EN LICHT CURATIEVE INTERVENTIES VOOR DE LEERLINGEN

- 1 Een goed pedagogisch klimaat
- 2 Ondersteuning van leerlingen met een behoefte aan een voorspelbare leeromgeving
- 3 Ondersteuning van leerlingen met een eigen leerlijn
- 4 Ondersteuning van leerlingen met behoefte aan een uitdagende, verdiepende leeromgeving
- 5 Ondersteuning van leerlingen met behoefte aan oplossingsgerichte gedragsinterventie technieken
- 6 Ondersteuning van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte op het gebied van motoriek
- 7 Ondersteuning van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte bij het leren leren
- 8 Vroegtijdige signalering leer-, opgroei- en opvoedproblemen
- 9 Ondersteuning van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte aan passend leesonderwijs
- 10 Ondersteuning van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte aan passend reken- en wiskundeonderwijs
- 11 Ondersteuning van leerlingen die ziek zijn en tijdelijk niet naar school kunnen

Overzicht Professionalisering Passend Onderwijs

Doelgroep: A = leraar, B = ib-er, C = directeur

AANBOD	DOELGROEP	VERSTERKT INTERVENTIES	AANTAL BIJEENKOMSTEN	STUDIE BELASTING	
Formatieve evaluatie: bewijs van het leren in de groep zichtbaar maken	A	1, 3, 4, 7, 8	2	10 uur	p 5
Instructional leadership ten behoeve van de formatieve evaluatie: bewijs van het leren in de groep zichtbaar maken	B	1, 3, 4, 7, 8	2	10 uur	p 6
Learning leader ten behoeve van de formatieve evaluatie: bewijs van het leren in de groep zichtbaar maken	C	1, 3, 4, 7, 8	2	10 uur	p 8
De kracht van oplossingsgericht werken	A, B, C	Alle	3	14 uur	p 9
Leidinggevende communicatie	B, C	Alle	7	40 uur	p 10
Basiscommunicatie	B, C	Alle	5	23 uur	p 11
Assessment voor Intern Begeleiders	B	Alle	3	15 uur	p 12
Module Leesproblemen en Dyslexie	A, B, C	9	1	4 uur	p 14
Module Ernstige Reken- en Wiskunde problemen en Dyscalculie	A, B, C	10	1	4 uur	p 15
Module Ontwikkelingsperspectief	A, B	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11	1	4 uur	p 16
Module HandelingsGericht Werken	A, B	Alle	4	12 uur	p 17
Module HandelingsGericht Arrangeren (basis)	A	Alle	1	4 uur	p 19
Module HandelingsGericht Arrangeren (uitgebreid)	B, C	Alle	2	8 uur	p 19
Module MultiDisciplinair Overleg (basis)	A	Alle	1	4 uur	p 20
Module MultiDisciplinair Overleg (uitgebreid)	B, C	Alle	2	8 uur	p 20

Formatieve evaluatie: bewijs van het leren in de groep zichtbaar maken

Algemeen

Binnen handelingsgericht werken probeert de leerkracht het onderwijs zo in te richten dat de leerling in zijn leerproces zo goed mogelijk wordt ondersteund; passend bij zijn niveau en talenten en afgestemd op zijn leerstijl. Een van de sleutels om deze aanpak te stimuleren is de formatieve evaluatie ofwel assessment for learning. U gaat in twee bijeenkomsten aan het werk met de uitgangspunten van formatieve evaluatie en leert een praktische vertaalslag te maken naar de eigen praktijk.

Aanpak

De 5 strategieën van formatieve evaluatie én het toepassen hiervan gedurende de les, staan centraal in deze training. Deze 5 strategieën zijn:

1. Het stellen, begrijpen en delen van doelen met behulp van succescriteria
2. Het verzamelen van bewijs van het leren tijdens de les
3. Feedback geven die de leerling vooruit helpt
4. De leerlingen als instructiebron voor elkaar inzetten
5. Het ontwikkelen van eigenaarschap van het eigen leren

Bijeenkomst 1

De eerste twee strategieën van formatieve evaluatie (Dylan Wiliam) staan tijdens deze bijeenkomst centraal. Deze verwerken we in een lesvoorbereiding die u in de praktijk uitprobeert.

Bijeenkomst 2

We blikken terug op de opgedane ervaring in de praktijk. Verder kijken we naar de overige drie strategieën en geven we een praktische handreiking om zelf aan de slag te gaan. Door op deze wijze te werken bekijken we samen kritisch de huidige onderwijspraktijk en proberen dit beter te maken aan de hand van de inzichten en ervaring met formatieve evaluatie.

Doelen

- Kennis maken met de strategieën van formatieve evaluatie
- Ervaring opdoen met de toepassing van deze strategieën in de praktijk

Doelgroep Studiebelasting Literatuur

Leerkrachten

2 bijeenkomsten van 3,5 uur

- Cijfers geven helpt niet, Dylan Wiliam
- Leren zichtbaar maken met formatieve assessment, Shirley Clark

Uitspraken van deelnemers

“De kinderen verassen mij elke keer weer met wat ze al weten en al kunnen.”

“Eindelijk houd ik me weer bezig met onderwijs.”

“Ik heb weer plezier in mijn werk en leerlingen weer plezier in het leren.”

Instructional leadership ten behoeve van de formatieve evaluatie: bewijs van het leren in de groep zichtbaar maken

Algemeen

Binnen handelingsgericht werken probeert de leerkracht het onderwijs zo in te richten dat de leerling in zijn leerproces zo goed mogelijk wordt ondersteund; passend bij zijn niveau en talenten en afgestemd op zijn leerstijl. Een van de sleutels om deze aanpak te stimuleren is de formatieve evaluatie of het assessment for learning. Concreet betekent dit dat de leerkracht zich bezint op zijn pedagogisch/didactisch handelen, gericht op effectief lerende kinderen. Als intern begeleider bent u een Instructional leader die leerkrachten kan ondersteunen om hieraan vorm te geven. Door actief de eigen praktijk te onderzoeken en te verbeteren draagt u bij aan het ontwikkelen van een professionele leergemeenschap (PLG) die gericht is op de ontwikkeling en het leren van het kind en de leerkracht. In twee bijeenkomsten gaat u aan het werk met de uitgangspunten van een professionele leergemeenschap (PLG) en uw rol als Instructional Leader hierbinnen.

Aanpak

Bijeenkomst 1

We maken een praktische vertaalslag naar uw eigen onderwijspraktijk. Welke vaardigheden liggen hieraan ten grondslag? Door op deze wijze te werken reflecteert u uw huidige begeleiding en probeert dit beter te maken. We sluiten af met een praktijkopdracht die u zelf tussen bijeenkomst 1 en 2 op uw school uitvoert.

Bijeenkomst 2

In de tweede bijeenkomst sluiten we aan bij de ervaringen die u in de praktijk heeft opgedaan.

Doelen

Bijeenkomst 1

- Inzicht in de strategieën van de professionele leergemeenschap.
- Inzicht in de rol van Instructional leader
- Inzicht in de strategieën van formatieve evaluatie (Dylan Wiliam)
- Inzicht in de vaardigheden die je nodig hebt om de rol als Instructional Leader in de praktijk vorm te geven (huiswerkopdracht)

Bijeenkomst 2

- Terugblik op de opgedane ervaring in de praktijk n.a.v. de bijeenkomst
- Praktisch aan de slag met een handreiking voor de praktijk
- Samen voorbereiden, observeren en nabespreken
- Op deze wijze samen een begeleidingscyclus doorlopen

Doelgroep

Intern begeleiders

Studiebelasting Literatuur

2 x 3,5 uur

- Cijfers geven helpt niet, Dylan Wiliam
- Leren zichtbaar maken met formatieve assessment, Shirley Clark

Uitspraken van deelnemers

“Ik kan beter observeren, ik kan een les nu echt doorschouwen.”

“Ik heb een focus gekregen op het leren van de leerling.”

“Het analyseren van een les samen met leerkrachten verrijkt mijn eigen praktijk.”

“Ik heb geleerd om betere reflectieve vragen te stellen.”

Learning leader ten behoeve van de formatieve evaluatie: bewijs van het leren in de groep zichtbaar maken

Algemeen

Binnen handelingsgericht werken probeert de leerkracht het onderwijs zo in te richten dat de leerling in zijn leerproces zo goed mogelijk wordt ondersteund; passend bij zijn niveau en talenten en afgestemd op zijn leerstijl. Een van de sleutels om deze aanpak te stimuleren is de formatieve evaluatie of het assessment for learning. Dit noemen wij “op weg naar gepersonaliseerd leren”. Het betekent dat de leerkracht zich bezint op zijn pedagogisch/didactisch handelen gericht op effectief lerende kinderen. Dit vraagt om een professionele leergemeenschap die hierop is gericht. Als schoolleider kunt u hier een actieve bijdrage aan leveren, door een Professionele Leer Gemeenschap (PLG) te (helpen) opstarten en eventueel zelf te leiden en initiatieven aan te moedigen.

Aanpak

Aan de hand van het model van de PLG gaat u in twee bijeenkomsten aan het werk met uw rol als learning leader binnen deze gemeenschap. U maakt een vertaalslag naar de eigen praktijk.

We sluiten de eerste bijeenkomst af met een praktijkopdracht die op de school moet worden uitgevoerd tussen bijeenkomst 1 en 2 in. In de tweede bijeenkomst blikken we terug op de opgedane ervaring in de praktijk en sluiten we aan bij de ervaringen die directeuren in de praktijk hebben opgedaan.

Doelen

- Inzicht in de achtergronden en strategieën van een PLG
- Inzicht in de rol van leading leader
- Inzicht in de strategieën van formatieve evaluatie (Dylan Wiliam)
- Inzicht in de vaardigheden die je nodig hebt om de rol als leading leader in de praktijk vorm te geven

Doelgroep

Schoolleiders/directeuren

Studiebelasting

2 x 3,5 uur

Literatuur

- Cijfers geven helpt niet, Dylan Wiliam
- Leren zichtbaar maken met formatieve assessment, Shirley Clark
- Leraren leren samen, Richard Dufour
- 6 geheimen van verandering, Michael Fullan
- Motion leadership, Michael Fullan

Uitspraken van deelnemers

“Leerkrachten zijn nu steeds bezig om met elkaar het onderwijs beter te maken.”
 “Eindelijk weer echt de focus op onze kerntaak; onderwijs.”
 “De 7 strategieën geven me erg veel houvast in het aansturen van de PLG.”

De kracht van oplossingsgericht werken

Algemeen

Binnen het onderwijs en organisaties is er een groeiende belangstelling om niet meer vanuit de probleemfocus te handelen, maar vanuit een positief perspectief op wat je wel wil bereiken. De veranderwens kun je vormgeven vanuit de waardering van al aanwezige krachtbronnen. Er is vraag naar deze oplossingsgerichte werkwijze binnen individuele coaching, schoolontwikkeling, leiderschapontwikkeling en gesprekken met kinderen en ouders. In deze training maakt u kennis met de grondhouding van de oplossingsgerichte werkwijze en kunt u zich een beeld vormen hoe dit is toe te passen in de eigen werksituatie.

Aanpak

U volgt twee dagdelen interactieve training, waarin we de essenties van oplossingsgericht werken toepassen. Zo ervaart u deze werkwijze en bespreken we met elkaar hoe u deze kunt toepassen in de eigen praktijk.

Tijdens de training staat de veranderwens uit uw eigen praktijksituatie centraal. Dat is het vertrekpunt om de essenties van oplossingsgericht werken eigen te maken en toe te passen. De 5 essentiële principes zijn de leidraad voor de training en onder ieder principe worden praktische handvatten ingezet. Kortom in de training doorlopen we met de groep deze principes en vertalen steeds hoe u deze zelf kunt toepassen. We starten met het verkennen van de gewenste verandering in de eigen praktijksituatie. Vervolgens werken we in co-creatie met oplossingsgerichte technieken. Dit doen we onder andere door:

- het verkennen van het sterkte perspectief van de deelnemers;
- het leggen van het accent op constructief taalgebruik;
- het bekijken hoe anderen veranderingen zullen merken in uw handelen.

Doelen

- Kennismaken met de 5 essentiële principes van oplossingsgericht werken.
- Een beeld opdoen hoe deze principes zijn toe te passen in teamvergaderingen, leerling gesprekken en oudergesprekken.
- Begrip opdoen van het onderscheidende karakter van oplossingsgericht werken.

Doelgroep Studiebelasting

Leerkrachten, intern begeleiders en directeuren

- 2 trainingen van 4 uur
- 1 terugkombijeenkomst van 2 uur
- Verwerkingsopdrachten van in totaal 4 uur

Literatuur

- Handboek oplossingsgericht werken in het onderwijs
- Oplossingsgericht coachen
- Oplossingsgerichte coaching
- Doing something different

Uitspraken van deelnemers

“Subliem in zijn eenvoud.”

Leidinggevende communicatie

Algemeen

In deze training werkt u aan uw communicatieve vaardigheden met behulp van video interactie analyse. Uw eigen leervraag staat centraal en u bepaalt zelf welke vaardigheden u wilt door ontwikkelen.

Aanpak

In kleine groepen werkt u aan uw eigen leervragen. U brengt aan de hand daarvan videobeelden in van leidinggevende situaties. Tijdens de bijeenkomsten bekijkt u samen met de andere deelnemers de videobeelden en analyseert u deze. De beelden geven via reflectie en analyse inzicht in uw kwaliteiten als leidinggevende en in de vaardigheden die u nog kunt door ontwikkelen. Met dit bewustzijn kunt u ontwikkeling op gang brengen bij uzelf en bij uw team.

Elke context waarin communicatief vaardig gedrag een rol speelt is bruikbaar om te filmen. Denk aan:

- het leiden van vergaderingen;
- het voeren van oudergesprekken;
- het voeren van functioneringsgesprekken;
- het coachen van medewerkers;
- het voeren van POP-gesprekken.

De training wordt verzorgd door trainers van het HCO die gecertificeerd zijn voor School Video Interactie Begeleiding (SVIB) en een licentie hebben bij het Associatie voor Interactiebegeleiding en Thuisbehandeling (AIT).

Doelen

- Vaardigheden opdoen op het gebied van leidinggeven aan processen op groeps- en individueel niveau
- Verbeteren van communicatievaardigheden
- Kennis opdoen op het gebied van veranderkunde en oplossingsgericht werken

Doelgroep Studiebelasting

Intern begeleiders en schoolleiders/directeuren

- 1 studiebijeenkomst van 6 uur
- Literatuur en voorbereiding van 5 vaardigheidsbijeenkomsten (3 uur per bijeenkomst): 26 uur
- Eindpresentatie voorbereiden en uitvoeren 8 uur

Literatuur

- Artikel Korthagen
- CDLE-120329-Coleman2000Leadershipthat gets results.pdf
- Werkboek LC
- Kijkwijzer analyse film

Bovenstaande literatuur wordt tijdens de scholing uitgereikt.

Basiscommunicatie

Algemeen

Binnen het onderwijs zijn we continu met elkaar in gesprek. Van nature blijken wij op een juiste wijze te communiceren. Deze vanzelfsprekende manier is in elementen ontrafeld tot het begrip 'basiscommunicatie' dat is gebaseerd op interactieprincipes. Het kennen en goed hanteren van deze interactieprincipes stelt u in staat om op een vriendelijke maar besliste wijze leiding te geven en te communiceren in verschillende gesprekssituaties. Denk aan gesprekken met collega's, leerlingen, ouders, binnen teamvergaderingen, enz. In voor ons moeilijke situaties blijken vaak elementen uit onze basiscommunicatie weg te vallen. Wanneer dit gebeurt kan dat tot problemen leiden. Het (her)kennen van de principes van basiscommunicatie biedt inzicht in wat er goed en fout gaat en waarom het contact dan soms misloopt. Maar vooral ook wat u eraan kunt doen. In deze training gaan we hiermee aan de slag.

Aanpak

Deze training bestaat uit 5 bijeenkomsten van 3 uur, waarvan de eerste een studiebijeenkomst is en de overige 4 vaardigheidsbijeenkomsten zijn.

Tijdens de eerste bijeenkomst bespreken we het theoretisch kader. In de 4 opvolgende vaardigheidsbijeenkomsten brengen de deelnemers filmopnames mee van willekeurige gesprekssituaties. Het gaat hier om het leren analyseren (vaardigheid in de basiscommunicatie, inzet micro-analyse) en de koppeling naar je eigen vraagstelling, om zodoende systematisch en doelgericht te werken aan de ontwikkeling van de vaardigheid in de basiscommunicatie. Hierbij gaan we steeds uit van kracht en kwaliteit en zijn we gericht op empowerment.

Doelen

- Kennis opdoen van het begrippenkader van de basiscommunicatie.
- Leren om een interactieanalyse te maken van de eigen basiscommunicatie.
- Vaardigheden opdoen om de principes van basiscommunicatie bewust in te zetten tijdens verschillende gesprekssituaties.

Doelgroep Studiebelasting

Intern begeleiders en schoolleiders/directeuren

- 5 bijeenkomsten van 3 uur
- Maken en analyseren van eigen beeldmateriaal van in totaal 8 uur

Literatuur

- Boves, T. & Dijk, M. van (2008). Contact maken, communicatieve vaardigheden voor leerkrachten. Assen: Van Gorcum. ISBN 978 90 232 4331 1
- Wiertzema, K. en Jansen P. (2007). Basisprincipes van communicatie. Amsterdam: Pearson. ISBN 90 430 0869 9

Uitspraken van deelnemers

"Ik wist niet dat je zo klein kon kijken!"
"Confronterend én super leerzaam!"

Assessment voor Intern Begeleiders

Algemeen

Met de invoering van passend onderwijs is het takenpakket van de intern begeleider uitgebreid en zijn er verantwoordelijkheden bij gekomen. Veel intern begeleiders hebben een rol in:

- de kwaliteit bewaken en verbeteren van de basisondersteuning;
- de kwaliteit bewaken en verbeteren van de extra ondersteuning;
- het aansturen en voorzitten van het MDO;
- het bewaken en aanvragen van arrangementen;
- het coachen van collega's;
- het onderhouden van contacten met externen.

Met het oog op deze ontwikkelingen verzorgen wij een ontwikkel-assessment voor intern begeleiders.

Een aantal uitgangspunten staat centraal tijdens dit assessment.

- We werken vanuit een growth mindset.
- We geven handelingsgerichte aanbevelingen.
- We verzamelen data op een dynamische wijze; gericht op het in kaart brengen van kwaliteiten en ontwikkelingspotentieel.
- We koppelen data terug op een inzichtelijke/visuele wijze.
- Het eigenaarschap voor ontwikkeling blijft bij de intern begeleider.

Aanpak

Het assessment is opgebouwd uit een aantal onderdelen.

1. Analyse diverse documenten en voorinformatie uit intake

Als u deelneemt krijgt u van ons een uitnodiging voor een intakegesprek en informatie over de voorbereiding. Voorafgaand aan de intake stuurt u bijvoorbeeld een of meerdere documenten die u heeft gemaakt en waarop u trots bent. Tijdens de intake bespreken we deze en gaan we in op concrete praktijkvoorbeelden. Daarnaast bespreken we de uitkomsten van de LBiB self assessment. Deze informatie geeft gecombineerd inzicht in uw competenties.

2. Intake

Tijdens de intake, die op uw school plaatsvindt, maken we kennis met u en de omgeving waarin u werkt. Met behulp van een gestructureerd interview brengen we uw interesses en motivatie in kaart. Ook staan we stil bij uw professionele ontwikkeling (verleden, heden en toekomst).

3. Management Drives - feedback

In het assessment werken we ook met Management Drives – feedback.

Dit 360 graden feedback instrument geeft inzicht in:

- uw persoonlijke drijfveren en kwaliteiten;
- hoe deze kwaliteiten zichtbaar worden in gedrag;
- hoe u dit zelf ervaart én hoe anderen dit ervaren.

Op basis van de feedback kunt u bepalen welk gedrag u wilt behouden, ontwikkelen of loslaten.

4. Praktijksimulatie

Tijdens een praktijksimulatie wordt duidelijk op welke wijze u reageert op verschillende situaties. De volgende werkwijzen worden toegepast:

- Er vinden verschillende praktijksituaties plaats. Hiervoor worden verschillende vormen gebruikt (dus niet alleen rollenspellen).
- Er wordt tussentijds feedback en instructie gegeven.
- Uw ontwikkelingspotentieel op verschillende gebieden wordt zichtbaar gemaakt.
- Er wordt dieper ingegaan op de overtuigingen en persoonlijkheidskenmerken die leiden tot het zichtbare gedrag

5. Afronding

Ter afronding bespreken we alle opgedane inzichten en ervaringen met u. Dit is de basis voor een persoonlijk ontwikkelplan, waar uw vervolgens in de eigen praktijk mee verder kunt.

Doelen

- Inzicht bieden in wat de volgende stappen zijn in uw ontwikkeling op basis van data op de volgende gebieden: persoonlijkheid en gedrag, interesses en motivatie, competenties, capaciteiten.
- Aanzet geven voor een concreet ontwikkelplan.

Doelgroep Studiebelasting

Intern begeleiders

15 uur:

- 1 intakegesprek van 2 uur
- 1 assessment dag van 8 uur
- 1 ontwikkelgesprek van 1 uur
- 2 uur invullen van diverse vragenlijsten
- 2 uur maken van ontwikkelplan

Module Leesproblemen en Dyslexie

Algemeen

Wat zijn de ondersteuningsbehoeften van leerlingen met leesproblemen en dyslexie? Hoe kunnen scholen de basisondersteuning en de extra ondersteuning voor leerlingen met lees- en spellingproblemen organiseren? Deze vragen staan centraal in deze module.

Van scholen wordt verwacht dat zij gebruik maken van de landelijke protocollen 'Leesproblemen en Dyslexie' van het Expertisecentrum Nederlands. U leert hier meer over en ook hoe er mee kunt werken in de praktijk.

Aanpak

In deze module worden onderstaande vragen aan de hand van de landelijke protocollen op een informatieve en interactieve manier uitgewerkt en besproken:

1. Wat zijn de algemene kenmerken van goed leesonderwijs?
2. Hoe krijg je zwakke lezers in beeld, welke hulp kun je bieden op de verschillende zorgniveaus en krijg je inzicht in hoe andere scholen dit organiseren?
3. Wat dyslexie is, wat de signalen en criteria zijn en hoe de zorgroute voor leerlingen met een vermoeden van dyslexie eruitziet?
4. Wanneer kan de school leerlingen doorverwijzen naar de vergoede diagnostiek en behandeling (ONL)?
5. Welke remediërende en compenserende maatregelen en aanpassingen er zijn voor leerlingen met dyslexie?

Met deze informatie kunt u vervolgens binnen de eigen school bespreken en analyseren wat er nodig is om de basisondersteuning op het gebied van lees- en spellingonderwijs te verbeteren.

Doel

- Kennis opdoen over dyslexie ondersteuning en in het bijzonder over de landelijke protocollen op dit gebied en praktische toepassing ervan op school.

Doelgroep Studiebelasting

Leerkrachten, intern begeleiders en directeuren

- 1 bijeenkomst van 3 uur
- 1 uur lezen van achtergrondinformatie

Module Ernstige Reken- en Wiskunde problemen en Dyscalculie

Algemeen

Kinderen verschillen van nature in hun ontwikkelingsmogelijkheden en dus ook in hun vermogen om te leren rekenen. Sommige kinderen verwerven de rekenkennis en procedures bijna als vanzelf en al ook snel op een hoger abstractieniveau. Ongeveer 10% van de kinderen kampt echter met ernstige rekenproblemen. Bij circa 2% van de kinderen spreken we zelfs van een specifieke stoornis in het leren rekenen, ook wel dyscalculie genoemd.

Het onderwijs aan kinderen met (ernstige) rekenproblemen en dyscalculie valt onder de basisondersteuning van scholen. In de praktijk is het begeleiden van deze leerlingen vaak geen gemakkelijke opgave. In het bijzonder voor kinderen met rekenproblemen is het cruciaal dat de leerkracht en andere betrokkenen goed zicht hebben op de ontwikkeling van de leerling op de diverse leerstoflijnen en op basis daarvan het basisaanbod kunnen aanpassen. Dit vraagt een hoge mate van vakdidactische kennis. In de praktijk blijkt dat bij een onvoldoende afstemming op de onderwijsbehoeften kleine, nog overzichtelijke rekenproblemen zich snel tot meer ernstige problemen kunnen ontwikkelen.

In de module Ernstige Reken- en Wiskunde problemen en Dyscalculie krijgt u handreikingen bij het vroegtijdig signaleren en aanpakken van rekenproblemen. De module sluit nauw aan bij het Protocol Ernstige Reken Wiskunde problemen en Dyscalculie (ERWD).

Aanpak

In deze module presenteren we de belangrijkste inzichten die gebruikt kunnen worden om rekenproblemen te signaleren, analyseren en aan te pakken en lichten we deze toe met praktische en interactieve (kijk)opdrachten.

Doel

Kennis opdoen over ondersteuning bij dyscalculie en rekenproblemen en in het bijzonder over de landelijke protocollen op dit gebied en praktische toepassing ervan op school.

Doelgroep Studiebelasting

Leerkrachten, intern begeleiders en directeuren

- 1 bijeenkomst van 3 uur
- 1 uur lezen van achtergrondinformatie

Module Ontwikkelingsperspectief

Algemeen

Met de Wet Passend onderwijs (augustus 2014) zijn scholen verplicht om een ontwikkelingsperspectief (OPP) op te stellen voor kinderen die meer nodig hebben dan de basisondersteuning en voor wie een individueel arrangement of toelaatbaarheidsverklaring is toegekend. Met een ontwikkelingsperspectief (OPP) kan het onderwijsaanbod voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften (op didactisch en/of sociaal-emotioneel vlak) zo veel mogelijk op maat worden gemaakt. Het doel van het werken met een OPP is om ieder kind de kans geven om zich, binnen zijn of haar mogelijkheden, optimaal te ontwikkelen en uit te stromen naar het best passende niveau van het voortgezet onderwijs.

In deze module van een dagdeel gaan we praktisch aan de slag met het opstellen van een ontwikkelingsperspectief.

Aanpak

De bijeenkomst heeft een interactief karakter, waarin we ook praktisch aan de slag gaan. Aan het einde van de bijeenkomst is er tijd om vragen te stellen en eigen casussen in te brengen.

Aan het einde van de bijeenkomst:

1. Weet u voor welke leerlingen een OPP moet worden opgesteld.
2. Weet u welke onderdelen in het OPP verplicht zijn.
3. Kunt u bevorderende en belemmerende factoren formuleren.
4. Kunt u onderwijsbehoeften formuleren.
5. Kunt u het leerrendement en prognose berekenen en duiden.
6. Kunt u een inschatting maken van een uitstroombestemming van een leerling.
7. Weet u welke hulpmiddelen u kunt gebruiken voor het opstellen van concrete leerdoelen.

Doel

Praktische tools in handen geven voor het opstellen van en werken met een OPP in de klas en op school.

Doelgroep Studiebelasting

Intern begeleiders en leerkrachten

- 1 bijeenkomst van 3 uur
- 1 uur lezen van achtergrondinformatie

Handelingsgericht werken

Algemeen

Het doel van Handelingsgericht werken (HGW) is de kwaliteit van het onderwijs en de leerlingbegeleiding verbeteren. Vragen die bij HGW aan de orde komen, zijn onder andere: hoe bevorderen we het schoolplezier en welbevinden, de motivatie en leeropbrengsten, de sociale competenties en een soepele overgang naar het voortgezet (speciaal) onderwijs? Hoe realiseren we schoolsucces voor alle leerlingen? Hoe zorgen we ervoor dat leerlingen zich conform hun capaciteiten en talenten ontwikkelen? De zeven uitgangspunten van HGW geven houvast bij het zoeken naar antwoorden op deze vragen.

Anno 2017 zijn de uitgangspunten:

- HGW is doelgericht.
- Het gaat om wisselwerking en afstemming.
- Onderwijs- en opvoedbehoeften van leerlingen staan centraal.
- Leerkrachten maken het verschil, ouders doen er ook toe.
- Positieve aspecten van leerlingen, leerkrachten en ouders zijn van groot belang.
- Betrokkenen werken constructief samen.
- De werkwijze is planmatig en transparant.

In deze training van 4 dagdelen gaan we dieper in op de achtergronden van HGW en maken we de vertaalslag naar de praktijk.

Aanpak

Tijdens deze interactieve training is er volop ruimte om ervaringen uit de eigen praktijk te delen en te bespreken. Daarnaast staat ook de theorie zoals die beschreven is in het nieuwe boek van Noëlle Pameijer 'HGW Samenwerken aan schoolsucces' centraal. Met deze mix van theorie en praktijk bekijken we samen hoe u Handelingsgericht werken succesvol kunt implementeren in de eigen school en welke veranderingsprocessen daarbij van belang zijn.

Dagdeel 1: Uitgangspunten HGW

Dagdeel 2: Effectief adaptief onderwijs: de rol van de leerkracht

Dagdeel 3: De HGW cyclus op groepsniveau

Dagdeel 4: De drie niveaus van ondersteuning in de onderwijspraktijk

Doelen

- Kennis opdoen over de uitgangspunten en achtergronden van HGW en hoe dit kan bijdragen aan een optimale ontwikkeling van leerlingen.
- Aanknopingspunten krijgen om deze uitgangspunten en werkwijzen te koppelen aan de eigen onderwijspraktijk.
- Zicht krijgen op de drie niveaus van onderwijs en ondersteuning en leren wat dit voor de eigen school praktisch inhoudt.

Doelgroep

Leerkrachten en intern begeleiders

Studiebelasting

- 4 bijeenkomsten van 3 uur
- 4 uur huiswerkopdrachten

Literatuur

Noëlle Pameijer 'HGW Samenwerken aan schoolsucces'

Handelingsgericht Arrangeren

De Basis: 1 bijeenkomst voor leerkrachten van 3 uur.

De inhoud volgt nog.

Uitgebreid: 2 bijeenkomsten voor intern begeleiders en directies van 3 uur

De inhoud volgt nog.

Multi Disciplinaire Overleggen (MDO)

De Basis: 1 bijeenkomst voor leerkrachten van 3 uur.

De inhoud volgt nog.

Uitgebreid: 2 bijeenkomsten voor intern begeleiders en directies van 3 uur

De inhoud volgt nog.

SPPOH | Stichting Passend Primair Onderwijs Haaglanden

Ieder kind een kans!

Kijk voor meer informatie over de data van de scholing en voor aanmelding op www.sppoh.nl

Dit overzicht is in opdracht van het samenwerkingsverband SPPOH opgesteld door het HCO.

Uw educatieve partner

